

לבריאות והצלחת

שמואל בן זכריה וקלרה אידל. מרים בת יהושע ומרתא

פתחיה בן יאיר וחנה. חגית בת שמואל ומרים

וילדיהם דרור הלל ואשר יש'

עודד בן שמואל ומרים. מעין בת אפרים ואורלי

וילדיהם ידידיה רננה שירה אמונה

רועי בן משה ושרה. תמר בת שמואל ומרים

לרפואת חיים שמואל בן סימה

לעילוי נשמת פרל בת רבקה ע"ה

לעילוי נשמת

אלישבע שולביץ ע"ה בת יבלחט"א יעקב אליהו ושרה הורביץ

לעילוי נשמת

הבחור שמואל אלעזר ז"ל בן יבלחט"א נתן ואביבה הורביץ

עור פסול

א. דעת רבי.

כשהעור על גבי הבשר, דין העור תלוי בבשר, וכשהבשר נפסל, גם העור נפסל כמותו, ואין חילוק בין פסול שארע קודם זריקת הדם, [כגון שנפסל הבשר על ידי שנשחט הקרבן במחשבת פסול], לבין פסול שאחר זריקת הדם, [כגון שיצא הבשר חוץ לקלעים אחר שכבר הותר בזריקת הדם], ובכל אופן, כשנפסל הבשר, העור נפסל עמו.

וכשהעור מופשט מהבשר [בעודו כשר], הכל תלוי בזריקת דם הקרבן, ואין חילוק אם בשעת זריקת הדם הבשר כשר והזריקה כשרה, או שבשעת זריקת הדם כבר נפסל הקרבן והזריקה פסולה, ובכל אופן מאחר שנזרק הדם הוא מכשיר את העור שעומד בפני עצמו.

ב. דעת רבי אלעזר ברבי שמעון.

בין כשהעור על גבי הבשר, ובין כשהעור מופשט מהבשר, הכל תלוי בזריקת דם בהכשר.

אם כשנזרק הדם היה הבשר כשר, ואם כן, היתה זריקת הדם כשרה, הוכשר בכך העור, ומעתה אפילו אם יפסל הבשר כשהעור על גביו, העור אינו נפסל.

אבל אם בשעת זריקת הדם כבר נפסל הבשר, ואם כן היתה זריקת הדם פסולה, לא הוכשר בה העור, אפילו אם כבר היה מופשט מהבשר, כי אין הדם מרצה על העור בפני עצמו כשהזריקה פסולה.

ומבואר בגמרא, שמחלוקת זו, [לעניין עור מופשט, אם מתכפר על ידי הדם כשהבשר פסול], היא רק אם במחלוקת המבוארת להלן, הלכה כרבי יהושע.

שכן לדעת רבי אליעזר, זריקת דם כשרה אף כשהבשר פסול, ואם כן ודאי שהיא מרצה על העור המופשט, אף על פי שהבשר פסול.

ורק לדברי רבי יהושע, האומר, שלכתחילה אין לזרוק את הדם כשהבשר פסול, נחלקו.

שלדעת רבי שמעון בן אלעזר, מאחר שאין לזרוק את הדם כשהבשר פסול, זריקה פסולה היא, ואינה מכשירה את העור אף על פי שהוא בפני עצמו.

ולדעת רבי, מאחר שמעיקר הדין הזריקה כשרה, [שהרי מודה רבי יהושע שבדיעבד אם נזרק הדם הבעלים מתכפרים], ורק לכתחילה, מאחר שהבשר פסול אין לזרוק את הדם, אין זה אלא כשהבשר ניתן לבעלים, אבל לעניין העור הניתן לכהנים, אין להפסידם אותו, ומאחר שנזרק הדם, העור כשר, והכהנים מקבלים אותו.

כדעת מי משנתנו

[עניין זה מבואר בגמרא מדף ק"ג]

לכאורה, המשנה הראשונה, "כל שלא זכה המזבח בבשרה לא זכו הכהנים בעורה", היא כדעת רבי אלעזר ברבי שמעון, האומר, שאין עור מוכשר בלא בשר, ולפיכך, אם ארע פסול בבשר קודם זריקה, שוב אין העור מוכשר בה, ואפילו הוא בפני עצמו.

אולם אביי ביאר משנה זו אף כדעת רבי, שאין כוונת המשנה שלא יתכן בדין שיהיה העור לכהנים בלא בשר למזבח, אלא שכך היא הרגילות, כי בדרך כלל אין מפשיטים את העור קודם זריקת הדם, ומאחר שבדרך כלל בשעת זריקת הדם העור מחובר בבשר, באופן הזה הוא נידון כבשר, ואינו מוכשר אלא אם כן הבשר כשר.

ולכאורה, המשנה השניה, "כל הקדשים שארע בהם פסול קודם הפשטם אין עורותיהם לכהנים אבל ארע בהם פסול אחר הפשטם עורותיהם לכהנים", היא כדעת רבי, האומר, שאם הופשט העור, הדם מרצה עליו, אף על פי שהבשר פסול.

אולם רבא ביאר משנה זו אף כדעת רבי אלעזר ברבי שמעון, שהפשט האמור במשנה אינו הפשט בפועל, אלא זריקת הדם המתירה את העור להפשטה, כלומר אם נפסלו הקדשים קודם זריקה, אין העור לכהנים, [ואפילו הופשט קודם שנפסלו], ואם נפסלו אחר הזריקה, העור

לכהנים, [ואפילו נפסלו קודם שהופשטו].

קרנן שנפסל בשרו לפני זריקת דמים

לדעת רבי יהושע – כשם שאין קרנן כשר אלא כשנזרק דמו בהכשר, כך אין קרנן כשר אלא כשבזריקת הדם יוכשר הבשר, אבל אם נפסל הבשר קודם זריקת הדם, אף על פי שלא נפסל הדם, אין זורקים את הדם, שנאמר, "וְעֲשִׂיתָ עֲלֵתֶיךָ הַבֶּשֶׂר וְהָדָם", ללמד, שאין עושים את הקרנן, אלא אם כן ניתן לעשות בו גם דם [בזריקה] וגם בשר [באכילה]. ומכל מקום מודה רבי יהושע שבדיעבד אם נזרק הדם נתכפרו הבעלים אף על פי שאין בשר כשר.

ולדעת רבי אליעזר – אף כשהבשר פסול, זורקים את הדם, שנאמר, "וְדָם זֶבְחֶיךָ יִשְׁפֹּךְ", ללמד, שעושים את הדם גם כשהוא לבדו כשר. [והכתוב "וְעֲשִׂיתָ עֲלֵתֶיךָ הַבֶּשֶׂר וְהָדָם" מלמד, שהאימורים ניתנים למזבח בזריקה כמו הדם, כפי שנתבאר בדף ס"ב].

אמר רבי חנינא סגן הכהנים: מימי לא ראיתי עור מופשט יוצא לבית השריפה מחמת שהוא פסול.

- ו"א שאמר זאת כי סבר כדעת רבי שעור מופשט מוכשר בזריקת הדם אפילו הבשר פסול ולכן לעולם לא יהיה עור מופשט פסול.

- וי"א שאמר זאת אף על פי שסבר כדעת רבי אלעזר ברבי שמעון כי אף שבדין יתכן שיהיה עור מופשט פסול כגון כשהבשר פסול מכל מקום לא ארע זאת בימיו כי אין רגילים להפשיט אלא אחר הזריקה ואחר הזריקה שוב אין העור נפסל.

פסול שנמצא אחר הזריקה

בהכשר אבל היה קודם לכן

כבר נתבאר שלדברי הכל אם היה הפסול אחר שנזרק הדם והופשט העור לא נפסל העור ואם היה הפסול קודם הפשטה וזריקה לדברי הכל נפסל העור.

וכשהיה הפסול טריפה בבני מעיים היה קיים קודם זריקת הדם והפשטת העור אבל לא נתגלה אלא לאחר זריקת הדם והפשטת העור.

לדעת רבי חנינא – הכל תלוי בשעת הכרת הפסול, ומאחר שלא ניכר הפסול אלא אחר זריקה והפשט, העור לכהנים. ואמר רבי עקיבא, [שרבי חייא בר אבא אמר רבי יוחנן פוסק כמותו], שכן הדין גם לעניין בכור בעל מום שכשהוא כשר ניתן לכהן בכל מקום לאכילה, ואם מת עורו אסור וטעון קבורה, שכל זה כשניכר פסולו קודם שחיטה והפשט, אבל אם ניכר פסולו רק אחר שחיטה והפשט, כגון שהיה טריפה בבני מעיים, הרי זה כקרנן שניכר פסולו אחר זריקה והפשט, ועורו ניתן לכהן, ואינו טעון קבורה].

ולדעת חכמים [שהלכה כמותם] – הכל תלוי בשעת הפסול ממש, ומאחר שהיה הפסול קודם זריקה והפשט אין העור לכהנים. [בין בקרבנות ובין בכור בעל מום בגבולין].

מקום שריפת פרים ושעירים הנשרפים

פרים ושעירים הנשרפים, אחר גמר עבודת הדם, מוציאים את כל גופם חוץ לשלוש מחנות לשריפה, והמתעסקים בהם בשריפתם טמאים לטמא בגדים [ולא רק אוכלים ומשקים].

ודוקא כשהם נעשים כהלכתם, אבל אם ארע בהם פסול, הם נשרפים בבית הבירה, [לדעת רבה בר בר חנה אמר רבי יוחנן, מקום יש בהר הבית ובירה שמו. ולדעת ריש לקיש, כל הבית קרוי בירה, שנאמר, "וְלִבְנוֹת הַבֵּיִרָה אֲשֶׁר הִכְיִנּוּתִי"], והמתעסקים בהם אינם מטמאים בגדים.

שלושה בית הדשן

א. בית הדשן גדול שהיה בעזרה.

ששם שורפים: (א) פסולי קדשי קדשים [שמחיצת אכילתם בעזרה ואין להוציאם ממנה]. (ב) ופסולי אימורים [אפילו] של קדשים קלים [שמקום הקטרתם בעזרה ואין להוציאם ממנה]. (ג) ופרים הנשרפים ושעירים הנשרפים שאירע בהן פסול קודם זריקה [כי מאחר שעוד שלא הגיע זמנם לצאת מהעזרה נשרפים בעזרה]. (ד) ולדעת לוי שם שורפים אותם גם כשארע בהם פסול אחר זריקה קודם שיצאו מהעזרה.

ב. בית הדשן אחר היה בהר הבית.

לדעת רב נחמן אמר רבה בר אבוא – שם שורפים פרים הנשרפים ושעירים הנשרפים שאירע בהן פסול אחר זריקה אפילו עודם בעזרה, [כי מאחר שהגיע זמנם לצאת לפיכך נשרפים חוץ לעזרה].

ולדעת לוי – אין שורפים אותם שם אלא כשארע

בהם פסול אחר שכבר יצאו בפועל מהעזרה.

ג. בית הדשן שלישי חוץ לשלוש מחנות.

ששם שורפים פרים הנשרפים ושעירים הנשרפים כשלא ארע בהם פסול אלא נשרפים כמצוותם.

חוץ לזמן בשריפת פרים ושעירים הנשרפים

כבר נתבאר בכמה מקומות שאימורים ובשר נפסלים בלינה [כלומר אם נותרו אחר הזמן הראוי לעשייתם הם נפסלים] וכמו כן אם נעשו מתחילה במחשבה להקטיר אימוריהם או לאכול בשרם אחר הזמן הם נפסלים.

אבל לעניין שריפת פרים ושעירים הנשרפים שאינה לא אכילת אדם כבשר שאר קרבנות ולא אכילת מזבח כהקטרת אימורים אינה נחשבת כאכילה לעניין פסול מחשבה ואם נעשו

במחשבה לשורפם אחר זמנם לא נפסלו.

ואם נותרו אחר זמנם [כשנעשו במחשבה נכונה] **ספק בגמרא אם נפסלו בלינה או שניתן לשורפם גם למחרת.**

יציאה לפני זריקת דמים

בפרים ושעירים הנשרפים

כבר נתבאר בכמה מקומות שדם או אימורים נפסלים ביציאתם מן העזרה.

וכמו כן נתבאר בדף פ"ט שנחלקו חכמים מה דין בשר קדשים קלים שיצא חוץ לעזרה לפני זריקת הדם האם נפסל בכך כי עדיין לא הגיע זמנו לצאת או לא נפסל הואיל וסופו לצאת.

ומעתה, **לדעת רבי יוחנן**, האומר, שלא נפסלו הואיל וסופם לצאת, [אף שאין חובה להוציאם], כל שכן שפרים ושעירים הנשרפים, שיצאו קודם זריקה, **אינם נפסלים בכך**, הואיל וסופם לצאת, [ויש אף חובה להוציאם].

אבל לדעת ריש לקיש, האומר, שבשר קדשים קלים נפסל כשיצא חוץ לעזרה קודם זריקת הדם, כי עדיין לא הגיע זמנו לצאת, [עד אחר זריקה], **יש להסתפק**, מה הדין לעניין בשר פרים ושעירים הנשרפים, האם דינו כדין בשר קדשים קלים, שהם נפסלים כשיצאו קודם זריקה, או מאחר שסופו לצאת חובה, אינו נפסל ביציאה, ואינו כקדשים קלים, שרשות היא בלבד להוציאם בסוף.

יציאת רוב

[לדעת חכמים], אין הפרים והשעירים מטמאים את העוסקים בהם, אלא כשיצאו חוץ לעזרה.

וכשיצאה רוב הבהמה, בכל אופן שהוא, היא נידונית כאילו יצאה כולה אפילו הרוב שבחוץ הוא על ידי מיעוט של אבר כלומר יצאו לחוץ אברים שלמים שהם פחות מרובה ועוד מקצת אבר שיחד עמו הם רוב אין אומרים שאותו מקצת אבר נידון כרוב אותו אבר שבפנים ואם כן אותו מקצת נחשב כבפנים ואין כאן רוב פר בחוץ אלא מאחר שרוב הפר בחוץ הוא מטמא את המתעסקים בו.

אבל כשיצא חצי פר לחוץ, ובאותו חצי פר יש רוב אבר, הסתפק רבי אלעזר, האם יש לדון את מיעוט אותו אבר שבפנים כרובו של אותו אבר שבחוץ, ואחר שנדון את מיעוט האבר הזה כאילו הוא בחוץ, נחשיב את הבשר כאילו יצא רובו, ומטמא את המתעסקים בו. או שיש לדון את מיעוט האבר הזה שבפנים, כשאר הבהמה שבפנים, שהוא מחובר בה, ואין לדון את הפר כאילו יצא רובו.

דף ק"ה

ורבה בר רב הונא הסתפק מה הדין כשמתעסקים בו חמשה בני אדם להוציאו ויצאו שלושה ונשארו שנים בפנים וגם חצי הפר בפנים האם הדבר תלוי במי שאוחזים אותו, ואם כן נחשב כרובו בחוץ, והמתעסקים בו [שבחוץ] מטמאים, או שהדבר תלוי במקומו ממש, ומאחר שחציו בפנים המתעסקים בו אינם מטמאים.

© כל הזכויות שמורות י.א.ה.

bekitsur1@gmail.com

מותר להפיץ שלא למטרה מסחרית

לקבלת קבצים אלו בוואצאפ

שלחו הודעה למספר 050-6877088

[לרכישת בקיצור על מסכת זבחים](#)

[לרכישת ספרי בקיצור באתר אמזון](#)